

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **A. D. N.**, narozený X.

státní příslušnost Senegalská republika
zajištěn v X.

proti

žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,**
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 11. 2022, č. j. KRPA-173755-37/ČJ-2022-000022-ZSV

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 17. 11. 2022, č. j. KRPA-173755-37/ČJ-2022-000022-ZSV, se zrušuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaný“), jímž byla podle ust. § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena doba zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění stanovená rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 5. 2022, č. j. KRPA-173755-15/ČJ-2022-000022-ZSV a rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 8. 2022, č. j. KRPA-173755-34/ČJ-2022-000022-ZSV, o 90 dnů.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 2 a 4, § 3 § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech.
3. Žalobce nesouhlasil se závěrem žalovaného, že není dána překážka vycestování, když podle žalovaného žalobce nemá k ČR žádné vazby, nemá zde žádný majetek a žádné rodinné příslušníky. Žalobce však celý svůj produktivní život vedl v ČR, a to od roku 1997 nepřetržitě. Na území ČR přicestoval legálně a pracoval na Italské ambasádě. Měl pracovní vízum, založil zde rodinu, má dceru, v době před zajištěním o svou rodinu pečoval. Je tedy zcela nepochybné, že v ČR má rodinné vazby, dceru, kamarády, sociální vazby a sociální zázemí. Má zde jednané zdravotní pojištění. Naopak v Senegalské republice nemá žádné vazby a zázemí - nemá zde rodinné vazby, nemá se kam vrátit, rodiče zemřeli. Žalobce poukázal na svůj věk (58 let), je zcela nemožné v tomto věku blížícím se důchodovému vycestovat do země, kde nemá žádné vazby, a vytvářet i nové vazby a být opakovaně zadržován. Z výše uvedeného je tedy nepochybné, že konkrétní situaci žalobce popisuje žalovaný značně nepřesně.
4. Žalobce uvedl, že opětovně prodlužující se délka trvání zajištění byla stanovena nepřiměřeně. Délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli, přičemž pokud správní orgán bez rozumného důvodu nepostupuje v řízení aktivně a svědomitě po celou dobu zajištění, zajištění přestává být oprávněné. Žalovaný nesplnil povinnost po celou dobu zajištění zkoumat, zda důvody zajištění trvají, rezignoval na svoji povinnost opatřovat nové podklady pro rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, vychází pouze z podkladového materiálu, na němž založil své první rozhodnutí o prodloužení zajištění.
5. Žalobce za celou dobu svého zajištění neobdržel náhradní cestovní doklad. Z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, na základě čeho se žalovaný domnívá, že k vystavení náhradního cestovního dokladu a následné realizaci vyhoštění žalobce dojde během doby prodlouženého zajištění. Žalovaný neprovedl úvahu, která by vedla k závěru, že vyhoštění bude možné realizovat právě ve lhůtě 90 dnů. Zdůvodnění doby prodloužení zajištění není dostatečně určité, kdy tato doba se váže především na spolupráci s příslušným velvyslanectvím v Polsku, to však nedává žádnou představu časového horizontu, kdy a zda vůbec by mohlo dojít k ověření totožnosti žalobce. Sám žalovaný uvádí, že v průběhu získávání nezbytných dokladů pro samotné vyhoštění dochází i přes úsilí policie ke zpoždění. Žalobce má tedy za to, že dosavadní postup v řízení spíše svědčí o nemožnosti uskutečnit vyhoštění žalobce.
6. Je také nezbytné, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností v odůvodnění rozhodnutí vyhodnotil, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nutné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby, a upřesnil svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkolů, přičemž musí posuzovat

uvedené otázky přísně individuálně, nikoli paušálním odhadem, proto je napadené rozhodnutí ve vztahu ke stanovení doby prodloužení zajištění žalobce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

7. Žalovaný měl dle žalobce místo jeho zajištění použít, zejména s ohledem na aktuální délku trvání zajištění, některé ze zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Má za to, že své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Žalovaný nebyl do dne vydání napadeného rozhodnutí oprávněn realizovat správní vyhoštění žalobce, neboť ten nedisponoval platným cestovním dokladem. Vydání náhradního dokladu je již v běhu a jsou činěny kroky ze strany ŘSCP k ověření totožnosti žalobce a následnému vydání dokladu. Realizace správního vyhoštění je ve stanovené době možná.
9. K žalobcem uvedeným rodinným vazbám žalovaný uvedl, že sám žalobce v protokolu o výsledku účastníka správního řízení vypověděl, že jeho dcera má ukrajinské občanství a bude jí údajně 16 let. Žalobce není jako otec zapsán v jejím rodném listě. S dcerou není v kontaktu a neviděl jí 8 let. Na území ČR nemá nikoho, vůči němuž by měl vyživovací povinnost.
10. Žalobce dále namítá, že se žalovaný v jeho případě nedostatečně vypořádal s možností uplatnit zvláštní opatření dle ustanovení § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalovaný jasně a dostatečně definoval na straně 6 až 7 napadeného rozhodnutí, proč nepřistoupil k možnosti užití mírnějších opatření. Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince. Po zhodnocení dosavadního chování žalobce a s ohledem na jeho pobytovou historii, dospěl žalovaný k závěru, že existuje důvodná obava, že výkon správního vyhoštění bude ze strany žalobce zmařen, a proto nebyl nucen na místo zajištění žalobce uložit mírnější prostředky ve formě zvláštních opatření.

IV. Obsah správního spisu

11. Žalobce byl dne 24. 5. 2022 na základě požadavku o součinnost ze strany revizora MHD kontrolován hlídkou PČR. Žalobce cestoval MHD bez označené jízdenky a jakéhokoliv dokladu totožnosti. K osobě žalobce bylo následně zjištěno, že tento prokazatelně pobýval ode dne 22. 1. 2020 do dne 24. 5. 2022, kdy byl zajištěn hlídkou PČR, bez platného cestovního dokladu a oprávnění k pobytu, čímž porušil povinnost podle § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců.
12. Žalobci bylo dne 11. 9. 2018 vydáno správní vyhoštění na dobu 1 roku a současně mu byla stanovena lhůta k vycestování do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí (vedeno pod č. j. KRPA-259209-29/ČJ-2018-000022). Dne 18. 9. 2018 podal žalobce proti tomuto

- rozhodnutí odvolání. Dne 15. 4. 2019 vydalo Ředitelství služby cizinecké policie rozhodnutí, vedeno pod č. j. CPR-33931-2/ČJ-2018-930310-V230, kterým odvolání zamítlo a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdilo (nabytí právní moci dne 15. 4. 2019). Žalobce však nevycestoval a nadále setrval na území ČR.
13. Dne 10. 1. 2020 vydal Obvodní soud pro Prahu 9 trestní příkaz (vedeno pod sp. zn. 21 T 5/2020), kterým za spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí žalobce odsoudil k trestu vyhoštění na dobu 2 roky (nabytí právní moci dne 21. 1. 2020). Na základě uvedeného byl žalobce zařazen do Evidence nežádoucích osob od dne 22. 1. 2020 do dne 21. 1. 2022.
14. Žalobci bylo již 22. 6. 2012 vydáno správní vyhoštění na dobu 2 let (vedeno pod č. j. KRPA-25563-28/ČJ-2012-000022, nabytí právní moci dne 10. 7. 2012). Žalobce však ve stanovené době z území ČR nevycestoval.
15. Dne 1. 11. 2012 byl žalobce kontrolován hlídkou PČR, a jelikož na území pobýval v rozporu s vydaným rozhodnutím zde dne 22. 6. 2012, č. j. KRPA-25563-28/ČJ-2012-000022, byl Obvodním soudem pro Prahu 7 dne 2. 11. 2012 (sp. zn. 25 T 124/2012) vydán trestní příkaz podle § 337 odst. 1b trestního zákoníku za spáchání úmyslného trestného činu s odnětím svobody podmíněně na 12 měsíců se zkušební dobou do 2. 11. 2015 a trestem vyhoštění na 36 měsíců (nabytí právní moci dne 2. 11. 2012).
16. Na základě uvedeného bylo dne 25. 5. 2022 žalobci předáno rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění dle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.
17. Dne 25. 5. 2022 bylo žalobci vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění dle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 zákona o pobytu cizinců, kde mu bylo uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 2 roků, které nabylo právní moci dne 22. 7. 2022.
18. Dne 30. 6. 2022 bylo žalovanému doručeno sdělení Ředitelství služby cizinecké policie, ve kterém se konkrétně uvádí, že: *„Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) ve věci zjišťování totožnosti výše jmenovaného cizince sděluje následující skutečnosti. Dle výpisu z informačního systému Policie České republiky je zřejmé, že do 31. 5. 2022 mohl cizinec požádat o mezinárodní ochranu. Ze strany ŘSCP byly provedeny všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti výše jmenovaného cizince. Vámi zaslané dokumenty fyzickou poštou (kurýrem) byly na ŘSCP doručeny dne 31. 5. 2022. Teprve po uplynutí lhůty možnosti podání žádosti o mezinárodní ochranu včetně lhůt případně podaných opravných prostředků a zkompletování stanovených dokumentů může být Velvyslanectví Senegalu cestou Velvyslanectví ČR v Polsku požádáno o ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu pro uvedeného cizince. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu pro shora uvedeného cizince byly dne 9. 6. 2022 zaslány na Velvyslanectví Senegalu.“*
19. Dne 19. 8. 2022 bylo žalovanému doručeno sdělení ŘSCP, ve kterém se konkrétně uvádí, že: *„ŘSCP ve věci zjišťování totožnosti výše jmenovaného cizince sděluje následující skutečnosti. Ze strany ŘSCP byly provedeny všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti výše jmenovaného cizince. Vámi zaslané dokumenty fyzickou poštou (kurýrem) byly na ŘSCP doručeny dne 31. 5. 2022. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti*

a vystavení náhradního cestovního dokladu pro shora uvedeného cizince byly dne 9. 6. 2022 zaslány na Velvyslanectví Senegal. Dne 1. 7. 2022 byly opět veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu pro shora uvedeného cizince zaslány prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí na Velvyslanectví ČR, konzulární oddělení ve Varšavě s požadavkem o předání žádosti o ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu. Do dnešního dne nebyla v dané věci doručena na ŘSCP žádná odpověď. Na základě shora uvedených skutečností není možné provést realizaci správního vyhoštění zpět do domovského státu ve lhůtě současného zajištění, tedy do 21. 8. 2022.“

20. Dne 19. 8. 2022 bylo na základě uvedeného vydáno žalobci rozhodnutí o prodloužení doby trvání jeho zajištění o 90 dnů (vedeno pod č. j. KRPA-173755-34/ČJ-2022-000022).
21. Dne 16. 11. 2022 bylo žalovanému doručeno sdělení ŘSCP, ve kterém se konkrétně uvádí, že: *„Ze strany ŘSCP byly provedeny všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti výše jmenovaného cizince. Vámi zasláné dokumenty fyzickou poštou (kurýrem) byly na ŘSCP doručeny dne 31. 5. 2022. (...) Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu pro shora uvedeného cizince byly dne 9. 6. 2022 zaslány na Velvyslanectví Senegal. Dne 18. 8. 2022 obdrželo ŘSCP z Velvyslanectví ČR v Polsku informace informací, že žádost byla předána cestou zastupitelského úřadu Senegal příslušným úřadům v Senegal a jakmile obdrží požadované informace navazující nótou, budou tyto ŘSCP neprodleně zaslány. Dne 16. 11. 2022 bylo ŘSCP v rámci telefonické konzultace s konzulem Velvyslanectví ČR v Polsku sděleno, že dosud neobdrželi žádné informace ve věci ověřování totožnosti žalobce. Vzhledem k těmto skutečnostem nebude tedy možné zajistit náhradní cestovní doklad pro žalobce a provést realizaci jeho správního vyhoštění do země původu ve lhůtě pro zajištění, tj. do 18. 11. 2022.“*
22. Napadeným rozhodnutím bylo dne 17. 11. 2022 rozhodnuto o prodloužení zajištění žalobce podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to o 90 dnů.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, jelikož účastníci řízení v zákonné pětidenní lhůtě po podání žaloby nenavrhli projednání věci při ústním jednání a soud nepovažuje nařízení ústního jednání za nezbytné.
24. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
25. Podle ust. § 124 odst. 1, 3 zákona o pobytu cizinců *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění,*

zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání, c) cizinec nevystoupal z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států. Policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

26. Podle ust. § 125 odst. 1, 2 zákona o pobytu cizinců doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů. Policie je oprávněna prodloužovat dobu trvání zajištění podle § 124 až 124b i nad dobu stanovenou v odstavci 1 věty první za podmínky, že vyhoštění cizince je uskutečnitelné v době trvání zajištění, pokud a) cizinec v průběhu zajištění zmařil výkon správního vyhoštění nebo vycestování, b) cizinec uvádí nepravdivé údaje, které jsou nezbytné pro zajištění náhradního cestovního dokladu, nebo je odmítá uvést, nebo c) v průběhu získávání nezbytných dokladů pro výkon správního vyhoštění dochází i přes řádné úsilí policie ke zpoždění ze strany třetích zemí.
27. Podle ust. § 125 odst. 3 zákona o pobytu cizinců doba trvání zajištění podle odstavce 2 písm. a) a b) nesmí překročit v souhrnu 545 dnů, podle odstavce 2 písm. c) 365 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. O prodloužení doby trvání zajištění vydá policie rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.
28. Zajištění cizince představuje zásadní omezení jeho osobní svobody, tedy jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Proto je přípustné jen za podmínek definovaných nejen [zákonem o pobytu cizinců](#) a návratovou směrnicí, ale především ústavním pořádkem ČR ([čl. 8 Listiny základních práv a svobod](#), [čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv](#), [čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech](#)). Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli (rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva, dále jen „ESLP“, ze dne 29. 1. 2008 ve věci Saadi proti Velké Británii, stížnost č. 13229/03). Jedná se o jedno z kritérií, jímž se posuzuje soulad zbavení osobní svobody s [čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod](#) (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. [1 As 93/2011-79](#)). Podle ESLP lze zbavení osobní svobody podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské [úmluvy o ochraně lidských práv](#) ospravedlnit pouze probíhajícím vyhošťovacím nebo vydávacím řízením. Pokud takové řízení není vedeno s náležitou pečlivostí, zajištění přestává být v souladu s tímto ustanovením. Je tedy nutné posuzovat, zda délka řízení o vyhoštění nebyla nepřiměřeně dlouhá (rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 15. 11. 1996 ve věci Chahal proti Spojenému království, stížnost č. 22414/93). Správní orgány jsou povinny při rozhodování o zajištění za účelem správního vyhoštění aktivně a svědomitě postupovat v řízení o správním vyhoštění, aby důvody trvajícího zajištění byly ospravedlnitelné. Pokud však tento řádný postup směřující k

vyhoštění cizince nepřetržává po celou dobu zajištění bez rozumného důvodu, zajištění cizince přestává být oprávněné (rozhodnutí ESLP ze dne 11. 10. 2011 ve věci M. a ostatní proti Bulharsku, stížnost č. 41416/08).

29. Při přezkumu rozhodnutí o prodloužení doby zajištění ve správním soudnictví jsou soudy povinny k žalobní námitce přezkoumat, zda zajištění cizince je oprávněné a zda policie postupuje v řízení o správním vyhoštění s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů. Soudní přezkum zákonnosti zajištění zahrnuje rovněž hodnocení, zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli. Bez zkoumání procesní aktivity správního orgánu v řízení o vyhoštění by zásah do osobní svobody cizince zůstal bez ochrany a takto limitovaná soudní ochrana by nemohla vyloučit svévolné postupy správních orgánů. Správní orgán proto musí především zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat.
30. Předpokladem prodloužení zajištění je také skutečnost, že vyhoštění bude alespoň potenciálně možné (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS). Nezákonnost rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nezpůsobují problémy při získávání náhradních cestovních dokladů, pokud je výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný, žalovaný nebyl při přípravě vyhoštění pasivní a zdržení vyhoštění bylo způsobeno výlučně pasivitou orgánů cizincovi země původu v kombinaci s tím, že sám cizinec cestoval bez cestovních dokladů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 Azs 353/2018-20, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40, či ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62).
31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice uvedl, že kroky k ověření totožnosti žalobce byly učiněny, avšak poslední konkrétní informace o aktivitě žalovaného, resp. ŘSCP, která vyplývá z napadeného rozhodnutí, je, že dne 1. 7. 2022 byly opětovně veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu zaslány prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí na Velvyslanectví ČR s požadavkem o předání žádosti o ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu (viz sdělení ŘSCP ze dne 19. 8. 2022). Podle tohoto sdělení dne 18. 8. 2022 obdrželo ŘSCP z Velvyslanectví ČR v Polsku informaci, že žádost byla předána cestou zastupitelského úřadu Senegalu příslušným úřadům v Senegalu, a jakmile obdrží požadované informace navazující nótou, budou tyto ŘSCP neprodleně zaslány. Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že dne 16. 11. 2022 konzul Velvyslanectví ČR v Polsku telefonicky sdělil ŘSCP, že dosud neobdržel žádné informace ve věci ověřování totožnosti žalobce. Lze tedy shrnout, že fakticky poslední aktivita českých orgánů vůči orgánům senegalským skončila dne 18. 8. 2022. Od této doby české orgány nijak senegalské orgány nekontaktovaly, nedotazovaly se, zda je vyřizování žádosti stále v běhu, případně jaké okolnosti brání jejímu vyhovění, či v jakém časovém horizontu by mohlo dojít k vyhovění žádosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dále ani neuvádí, jaký je další zamýšlený postup českých orgánů (vyjma pasivního vyčkávání).
32. Zároveň je v napadeném rozhodnutí uvedeno, že doba vydání náhradního cestovního dokladu se odvíjí od konkrétního státu, kterého je cizinec státním občanem, obvykle se tato doba u států z třetích zemí pohybuje kolem 60 dnů. Za této situace je zřejmé, že tato obvyklá doba byla výrazně překročena (o zhruba jeden měsíc), přičemž nenásledovala žádná urgence ze strany českých orgánů. Věc žalobce se tak odlišuje od věci rozhodované Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 6 Azs 353/2018-20, kde bylo akceptováno, že nebyl

orgán cizího státu urgován po uplynutí doby dvou měsíců (za situace, kdy šlo o první rozhodnutí o prodloužení zajištění na celkových 180 dnů zajištění), i v odkazovaném případě však Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Ve shodě s městským soudem nicméně lze doporučit případné urgencye žádosti, aby bylo možné např. v hraničních případech nebo v případech s odlišnými skutkovými okolnostmi jednoznačně posoudit, zda se ze strany žalované jedná o „řádné úsilí“, případně ověřit, zda jsou úkony směřující k vyhoštění činěny s náležitou pečlivostí.*” V případě projednávaném zdejším soudem však je celková doba zajištění výrazně delší (byla prodloužena na celkových 270 dní), také vyčkávání českých orgánů je delší (tři měsíce). Soud tak uzavírá, že jeden telefonát mezi českými orgány dne 16. 11. 2022 o tom, že žádné informace ze strany senegalských orgánů neobdržely, není dostačující pro závěr, že bylo postupováno s náležitou péčí.

33. Další vadu soud shledal v tom, že žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvedl obsah posledního sdělení ŘSCP ze dne 16. 11. 2022. Napadené rozhodnutí je tak v části shrnující kroky podniknuté za účelem získání cestovního dokladu téměř identické jako rozhodnutí o prvním prodloužení doby zajištění (ze dne 19. 8. 2022), obě rozhodnutí jako poslední konkrétní úkon k ověření totožnosti žalobce zmiňují, že dne 1. 7. 2022 byly opětovně veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu zaslány prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí na Velvyslanectví ČR s požadavkem o předání žádosti o ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu. Do napadeného rozhodnutí měl žalovaný promítnout veškeré další kroky, které byly podniknuty po 1. 7. 2022, a na základě všech zjištěných okolností pak zhodnotit, zda je správní vyhoštění potenciálně možné a v jaké lhůtě.
34. Soud chápe obtížnou situaci žalovaného, zejména v případně prvotního rozhodnutí o zajištění, které je nutno vydat ve velmi omezeném čase, nicméně v rozhodnutí o prodloužení je časový prostor širší, též je nutné o to pečlivější odůvodnění rozhodnutí, čím je délka zajištění cizince delší, zvláště pokud jde o opakované prodloužení doby zajištění (celkem na 270 dnů).
35. S ohledem na výše uvedené zrušil soud napadené rozhodnutí žalovaného v plném rozsahu podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost.
36. Soud současně se zrušením rozhodnutí nevyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, neboť po zrušení rozhodnutí o zajištění žalobce je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy rozhodnutí zrušeno, neznamená to, že se věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci znamená ukončení řízení před správním orgánem (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, a ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46).
37. Pro úplnost soud konstatuje, že obecné odkazy na porušení různých ustanovení nepředstavují řádný žalobní bod.
38. Co se týče námitky stran nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, ani tu neshledal soud jako důvodnou.

39. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, při zajištění cizince má žalovaný povinnost zabývat se tím, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné. Případnými překážkami realizace účelu zajištění se však žalovaný musí zabývat jen tehdy, jsou-li mu v době rozhodování o zajištění známy. Smyslem řízení o zajištění cizince totiž není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro naplnění tohoto účelu. Úvaha o proveditelnosti vyhoštění bude na místě například v případě, kdy by mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.
40. Správní soudy při posuzování otázky přiměřenosti vychází především z judikatury ESLP vztahující se k čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, Ünner proti Nizozemsku, č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu.
41. Žalovaný při posouzení této otázky vyšel ze skutečností sdělených žalobcem dne 25. 5. 2022. Žalovaný shledal, že cizinec neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nebude moci být ve stanovené době zajištění realizován. Cizinec uvedl, že na území ČR se nachází jeho údajná dcera, kterou ale 8 let neviděl a není ani uveden v jejím rodném listě, tudíž pro správní orgán se zde nenachází žádná osoba, vůči které by měl vyživovací povinnost. V ČR ani v Evropské unii nemá nikoho, společnou domácnost s nikým nesdílí. K ČR nemá žádné vazby a nevlastní zde žádný majetek. Není mu známa žádná překážka ve vycestování. Jiné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nebude moci být realizován, doposud nebyly zjištěny. Cizinec je dospělý a zdravý.
42. K tomuto soud dodává, že je pravdou, že cizinec zde pobývá velmi dlouhou dobu (od roku 1997), z velké části jde však o pobyt neoprávněný, první správní vyhoštění žalobce obdržel již v roce 2004 (dne 13. 10. 2004), následovala pak další vyhoštění (správní vyhoštění ze dne 22. 6. 2012, soudní vyhoštění ze dne 2. 11. 2012, správní vyhoštění ze dne 15. 4. 2019 a soudní vyhoštění ze dne 10. 1. 2020). Jak sám žalobce uvedl, z ČR od roku 1997 nevycestoval, žádné z těchto rozhodnutí tedy nerespektoval. Soud neshledává ani věk žalobce za faktor, který by vyhoštění znemožňoval (za situace, že žalobce je zdravý a netrpí žádnými problémy). Srozumitelná není pasáž žaloby, kde žalobce uvádí, že by snad měl být opakovaně zadržován. Soudu není zřejmé, zda ve vlasti, případně z jakých důvodů. Toto tvrzení je zcela obecné, žalobce žádné takové obavy v řízení neuváděl.

43. Zásahem do soukromého a rodinného života žalobce se zabýval také zdejší soud v žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce (ze dne 15. 7. 2022, č. j. CPR-21308-3/ČJ-2022-930310-V240), tato žaloba byla rozsudkem ze dne 19. 10. 2022, č. j. 20 A 39/2022-42 zamítnuta. Soud zde uvedl, že žalobcem tvrzené rodinné vazby na území ČR přinejmenším nelze hodnotit jako natolik intenzivní, že by bránily jeho správnímu vyhoštění.
44. Soud tedy uzavírá, že žalovaný se vypořádal s otázkou realizovatelnosti správního vyhoštění dostatečně, když v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. ze dne 10. 6. 2020, č. j. 5 Azs 384/2019-23) přihlédl k tvrzením cizince a individuálním okolnostem jeho případu.
45. Pokud žalobce zcela obecně namítal, že vzhledem k délce zajištění měl žalovaný přistoupit k využití zvláštních opatření, žalobce nijak nevymezuje, pro které z těchto opatření byly podle jeho názoru splněny podmínky. Soud obecně konstatuje, že v tomto směru neshledal žádné pochybení v odůvodnění žalovaného, ve shodě s ním uzavírá, že uložení zvláštního opatření by v případě žalobce zcela jistě nesplnilo jeho účel (s ohledem na pobytovou historii žalobce, jeho dlouhodobé a opakované nerespektování správních a soudních rozhodnutí, žalobce nemá žádné ubytování, ani doručovací adresu, ani žádné finanční prostředky).
46. Soud konečně neshledal důvodnou námitku, že nebyla odůvodněna délka prodloužení zajištění. Žalovaný délku zajištění odůvodnil na straně 8 napadeného rozhodnutí, uvedl, že zhruba 60 dní může trvat ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu, dalších 30 dní trvá zabezpečení přepravních dokladů, jednotlivé potřebné kroky podrobně popsal.
47. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce měl ve věci úspěch, ale žádné náklady řízení mu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. prosince 2022

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně